

סיכום לפרק "הנושא את האשה"

הדירה, אף שהיורשים חייבים לדאוג לה לדור אינם חייבים לשכנה בביתם. אם האלמנה מעדיפה לחזור לבית אביה, היורשים המספקים לה מזונות יכולים לנכות מהם מה שהם מפסידים בזה שאינם יכולים לזונה יחד עימם. אולם אם היו סיבות נכונות לאלמנה לדור בבית אביה אינה מפסידה דבר.

האלמנה הדרה בבית אביה גובה כתובתה לעולם, אבל אם המשיכה לדור בבית בעלה ולא תבעה כתובתה עד עשרים וחמש שנים אנו מניחים שמחלה על הכתובה. בפרק זה גם דברי אגדה בענין מיתתו וצוואתו של רבי יהודה הנשיא.

במקרה שהבטיח אדם מזונות לבת אשתו סוכם כי הבטחה כזו יש לה תוקף ככל שטר מתנה, אין הבטחה זו קשורה בהסכם הנישואין בין האיש ובין האשה, אמה של הבת. ולכן הבטחה זו חייב האיש לקיים בכל מקרה, גם כאשר בטלו הנישואין לאמה של הבת, ויש לה תוקף יותר מאשר לתנאי הכתובה.

לענין מדור אלמנה סוכם כי האלמנה ממשיכה לדור בבית בעלה, ושם היא ממשיכה ליהנות מאותם התנאים שהיו לה בחיי בעלה, וכאילו היה בעלה מצוי במדינה אחרת. זכות האלמנה לדור בבית בעלה היא דווקא לאותה דירה עצמה שבה דרו שניהם, ואם לא היתה לו דירה או שנהרסה

השלמות ורישומים

אשכולות הגפן

לעמי' 498

גודלם של אשכולות גפן רגילים הוא כרגיל באורך של 40–30 ס"מ, אבל מצויים לעתים אשכולות המגיעים לגדלים יוצאים מן הכלל. מצויים אשכולות בלתי סדירים (ועלולות) שאורכם יותר ממטר אחד, ואף יש תיעוד על אשכולות מושלמים בצורתם שגודלם הוא כמעט מטר. אשכול כזה נראה מרחוק, ואפשר לטעות בו ולחשבו לבעל חיים המצוי בכרם.

סאה קמח

לעמי' 498

בתוך תהליך הטחינה של החיטה, ובפרט בדרכי הטחינה של אותם ימים היו כמעט כל חלקי הגרעין והקליפה שעליו נטחנים יחד. על ידי ניפוי היו מבחינים בין סוגי הקמח השונים שהתקבלו כתוצאה מן הטחינה. המעולה שבהם הוא הסולת – חלקים גדולים יחסית של חלק הגרעין הפנימי. שני בטיב הוא הקמח – החלק הדק מאד של החומר הנטחן. קיבר הוא קמח מסוג פחות מעולה, כנראה זה שהיו מעורבים בו חלקים מן הנבט. הסובין והמורסן הם ממה שנטחן מקליפת הגרעין. רוב המפרשים סבורים כי סובין הם החלקים הדקים יותר, והמורסן הוא העבה יותר.

פטוס

לעמי' 497

הפיטוס היה כלי החרס הגדול ביותר שנעשה בזמן העתיק, ומצויים עד היום פיטוסים הגדולים הרבה מקומת אדם.

כתובת על רצפת מסימס מביית הכנסת בעין-גדי (מהמאה הששית לסה"נ)

לעמי' 494

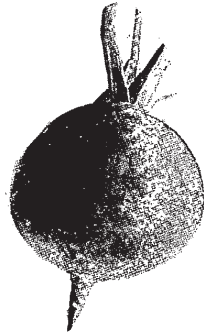

דכירין לטב יוסה ועירון וחזיקיו בנוה דחלפי כל מאן ריהיב פלגו בן גבר לחבריה הי אמר לשון ביש על חבריה לעממיה הי גניב צבותיה דחבריה הי מן דגלי רזה דקריתה לעממיה דין דעינוה משוטטן בכל ארעה וחמי שתירתה הוא יתן אפוח בגברה ההו ובזרעהו ויעקור יתיה מן תחות שומיה וימרון כל עמה אמן ואמן סלה

זכורים לטוב יוסה ועירון וחזיקיהו בניו של חלפי. כל מי שגרם מחלוקת בין אדם לחבירו, או אמר לשון רע על חבירו לגויים, או גונב חפציו של חבירו, או מי שמגלה סודה של העיר לגויים – זה שעניו משוטטות בכל הארץ ורואה הנסתרות, הוא יתן פניו באיש ההוא ובזרעו ויעקור אותו מתחת השמים, ויאמרו כל העם: אמן ואמן, סלה.

לפת

לעמי' 497

הלפת (*Brassica rapa*) היא צמח גינה מצוי שפקעותיו נאכלות כרגיל כשהן מבושלות. פקעות גדולות של הלפת עשויות להימכר בחתיכות (י"מקטע ומזבן), אף כי פקעות הלפת אינן גדולות ביותר כרגיל (משקלן הוא קילוגרמים אחדים) יש מקרים בהם הגיעו פקעות לגדלים יוצאים מן הכלל, קיים תיעוד על לפת שמשקלה היה יותר מ-12 ק"ג, ואורכה כ-70 ס"מ. בפקעת בגודל זה יכול היה לקטן גם שועל.

חרדל

לעמי' 497

את החרדל למאכל מפיקים מצמחים שונים, מחרדל לבן (*Sinapis nigra*) או מכרוב שחור (*Brassica nigra*) ומיניים קרובים להם (ובדרך כלל מתערבות זרעים ממינים אלה). צמחים אלה הם ממשפחת המצליביים (*Cruciferae*) וגדלים בר בארץ. לכרוב השחור ענפים מסועפים, וצרורות פרחים גדולים וצפופים, ומן הזרעים מכינים את התבלין. הכרוב השחור הוא הצמח הגדול ביותר ממשפחת המצליבים בארץ ישראל, גודלו כרגיל הוא 2–0.5 מטרים אם כי לעתים רחוקות מאד הוא יכול להגיע לגובה של כ-5 מטרים.